

Lietuvoje veikianti Šiaurės - Baltijos šalių teisinių paslaugų įmonių grupė „Fondia“ atliko skirtingų šalių paramos verslui ir gyventojams analizę. Paaiškėjo, jog valstybių pagalba ekonomikai tiesiogiai koreliuoja su mokestine našta, skaičiuojama nuo šalies bendrojo vidaus produkto (BVP).

„Analizuojant paramos dydžius Šiaurės Europos ir Baltijos šalyse matome, jog šalyse, kuriose mokestinė našta didesnė, ten ir parama solidesnė. Mokestinė našta mažiausia Lietuvoje – 30,3 proc. nuo BVP, Estijoje – 33,2 proc., Suomijoje – 42,7 proc., Švedijoje – 43,9 proc.“ – sakė Jurgita Vaičiulionienė, Šiaurės-Baltijos šalių teisininkų tinklo „Fondia“ vadovė Lietuvoje.

Didžiausi skirtumai tarp Šiaurės - Baltijos šalių matomi skiriant pagalbą savarankiškai dirbantiems. Suomijoje savarankiškai dirbantys gali kreiptis vienkartinės 2000 eurų išmokos, skirtos nuomos ar administracinėms išlaidoms. Papildomai šiuo laikotarpiu savarankiškai dirbantys gali kreiptis ir nedarbingumo išmokos, kuri kitais atvejais jiems nebuvo taikoma. Tuo tarpu Lietuvoje savarankiškai dirbantiems galima prašyti subsidijos, sudarančios tik mažiau 50 proc. minimalios mėnesinės algos.

Analizuojant paramą verslui pastebėti ženklūs skirtumai tarp valdžios teikiamos pagalbos per subsidijas verslui. Pavyzdžiui, Lietuvoje vienam prastovose buvusiam darbuotojui išmokėtos sumos siekia iki 183 eurų, tuo tarpu Estijoje – net iki 875 eurų (gegužės pirmos savaitės duomenimis).

„Skiriasi ir sprendimų priėmimo greičiai. Lietuvos „Invega“ praėjusią savaitę buvo gavusi 5128 pareiškimus, išnagrinėjusi apie ketvirtadalį jų, o iš viso priemonių fondo tepanaudota 2,59 proc. lėšų. Tuo tarpu Suomijoje „Business Finland“ tuo pačiu laiku iš 25 tūkst. pareiškimų jau buvo išnagrinėti 11 tūkst.“ – pastebėjo J. Vaičiulionienė.

Analizė atskleidė, kad visos Šiaurės-Baltijos šalys karantino metu daugiau ar mažiau mažino administracinę naštą. Koronaviruso pandemijos metu, siekiant užtikrinti sklandų ir prieinamą paslaugų teikimą, žymiai pagreitėjo paslaugų teikimas, imtasi skirtingų administracinę naštą verslui ir gyventojams mažinančių priemonių. Pavyzdžiui, Švedijoje buvo priimtas laikinas įstatymas, palengvinantis akcininkų susirinkimų organizavimą, o Estijoje žmonės patys gali „atsidaryti“ nedarbingumo pažymėjimą.

„Lietuvoje irgi matome, kad Vyriausybė aktyviau ir betarpiškiau bendrauja su verslu. Supaprastintos tam tikros paslaugos, perkeliančios jas į elektroninę erdvę. Pradėjo veikti

trumpasis numeris 1824, kuriuo galima kreiptis dėl informacijos apie visas valstybės pagalbos verslui priemones, skirtas padėti nukentėjus nuo COVID-19. Operatyviai įmonės atleistos nuo delspinigių už pavėluotą mokesčių mokėjimą, suteiktos galimybės sudaryti mokestinės paskolos sutartį dėl mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimo atidėjimo, supaprastinti viešųjų pirkimų, statybų reikalavimai, teikiami įvairūs kiti pasiūlymai. Tačiau biurokratija ir laikoma pagrindine priežastimi, kliudančia efektyviai pasinaudoti verslui skirta parama“ – sako J. Vaičiulionienė.

Nors Šiaurės ir Baltijos šalyse kovai su koronavirusu taikytos priemonės buvo labai skirtingos, visų šalių gyventojai pozityviai vertina savo valdžios atstovus.

„Suomiai karantino metu geriausiai įvertino savo Prezidento ir Ministrės Pirmininkės veiksmus, Lietuvoje geriausiai vertinamas Vyriausybės vaidmuo. Švedijoje gyventojai teigiamai įvertino Vyriausybės veiksmų svarbą ir tinkamumą, bet buvo nepatenkinti pasiruošimo gydyti ligonius ligoninėse stoka“ – pastebi J. Vaičiulionienė.

Nepaisant to, kad visos šalys taiko skirtingas kovos su virusu ir paramos ekonomikai priemones, Europos Komisijos pavasario ekonominės apžvalgos duomenys rodo, kad pasekmės visiems gresia panašios. Švedų liberalus požiūris į koronaviruso stabdymą, ekonomikos nuo recesijos neapsaugos – šiais metais ekonomika trauksis 6 proc., o kitais paaugs 4 proc. Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP), numatoma, šiais metais sumažės 8 proc., o 2021 metais paaugs 7,5 proc. Estijoje, planuojamas 7 proc. BVP sumažėjimas šiais metais ir 6 proc. augimas 2021-aisiais. Suomijos ekonomika šiais metais turėtų susitraukti 6,25 proc., o kitais metais paaugti 3,75 proc. Tačiau iš ekonomistų pasigirsta ir kitokių prognozių.

